

ศาสนาบ้าง อ่างคำสอนของนักสอนศาสนาที่มีชื่อเสียงโด่งดังบ้าง อ่างความรู้ว่าผู้ตอบได้ ปฏิบัติจนได้รู้แจ้งเห็นจริงแล้วบ้าง หรือบางทีก็อ้างสิ่งศักดิ์สิทธิ์หรือผู้เฒ่าของศาสนาบ้าง เป็นต้น ซึ่งล้วนเป็นคำตอบที่คนไม่มีศาสนาจับไม่ได้ เพราะขาดทั้งเหตุผลและหลักฐาน หรือความจริงมายืนยัน

คำสอนที่สอนให้เชื่อมั่นโดยไม่ต้องสงสัยนี้ จะมีผลดีต่อเมื่อนับถือศาสนานั้นมีสติปัญญาน้อย และศาสนามีคำสอนที่ถูกต้องดีงามเพียงพอ รวมทั้งนักสอนศาสนาก็เป็นคนดีด้วย แต่ในทางตรงกันข้าม สำหรับคนที่มีความรู้สติปัญญาแล้วเขาย่อมรู้สึกอึดใจ เพราะเห็นว่าถ้าศาสนาไม่มีคำสอนที่ดี หรือนักสอนศาสนาเป็นคนเห็นแก่ตัว ก็อาจจะทำให้เกิดผลเสียแก่ทั้งผู้นับถือและสังคมขึ้นมาได้

ยังมีคำสอนระดับสูงของบางศาสนาที่ให้อิสระแก่ผู้นับถืออย่างเต็มที่ คือไม่มีการบังคับว่าจะต้องเชื่อ เพียงแต่จะให้เหตุผลว่าควรจะทำอย่างไร? หรือไม่ควรทำอย่างไร? หรือควรเชื่ออย่างไร? ซึ่งศาสนานี้เป็นศาสนาที่สอนให้เกิดปัญญา แต่ก็ยากที่จะมีใครเข้าใจ เพราะแม้แต่ผู้ที่นับถือศาสนานี้เองเกือบทั้งหมด ก็ยังรับไม่ได้กับคำสอนระดับสูงของศาสนาตัวเองนี้ เพราะเขาเชื่อว่า เมื่อนับถือแล้วก็ต้องเชื่อมั่นเพียงอย่างเดียว เหมือนศาสนาเผด็จการ อีกทั้งปัจจุบันศาสนานี้ก็ยังถูกแก้ไขเปลี่ยนแปลงคำสอนให้ผิดเพี้ยนไปอย่างมาก จนแทบมองไม่เห็นเนื้อแท้ของศาสนาดั้งเดิมแล้ว

เชื่ออย่างไรจึงจะไม่ผิด?

ในเรื่องของความเชื่อนั้น สำหรับผู้ที่มีปัญญาแล้วเขาย่อมจะไม่เชื่อจากการบอกต่อกันมา, จากการทำตามๆกันมา, จากคำล่ำลือ, จากคำร่ำ, จากเหตุผลตรงๆ (ตรรกะ), จากเหตุผลแวดล้อม (นัยยะ), จากสามัญสำนึกของตัวเอง, จากที่มันตรงกับความเห็นที่ตนเองมีอยู่, จากบุคคลที่ดูภายนอกว่าน่าเชื่อถือ, และแม้จากครูอาจารย์ของตนเองก็ตาม

การเชื่อจากบุคคลอื่นหรือแม้จากคำร่ำ โดยตนเองยังไม่ได้พิสูจน์ทดลองให้ได้เห็นจริงนั้น มันมีโอกาสที่จะมีความผิดพลาดได้ทั้งสิ้น เพราะบุคคลอื่นนั้นเขาก็อาจมี

เมื่อเข้าใจแล้วว่า ไม่มีสิ่งใดที่จะมาเป็นเราได้จริง ก็ทำให้เกิดคำถามขึ้นมาว่า แล้วชีวิตนี้เกิดขึ้นมาทำไม? ใครสร้าง? ซึ่งจากความเป็นจริงแล้ว ชีวิตทั้งหลายก็เกิดขึ้นมาจากเหตุและผลที่ทยอยกันผลักดันให้เกิดขึ้นมา โดยสิ่งที่สร้าง (หรือปรุงแต่ง) ขึ้นมาก็คือธรรมชาติ หรือสิ่งที่ เป็นอยู่ของมันตามปกติธรรมดาตัวเอง โดยการสร้างนั้นธรรมชาติก็ใช้กฎสูงสุดของชาตินั้นเองสร้างขึ้นมา

ถ้าจะถามต่อว่าธรรมชาติสร้างชีวิตขึ้นมาทำไม? ก็คงไม่มีใครตอบได้ เพราะมันก็เป็นไปของมันเช่นนี้เองตามธรรมชาติ แต่เมื่อชีวิตเกิดขึ้นมาแล้วควรถามว่า “ทำอะไรจึงจะได้รับสิ่งที่มีคุณค่าที่สุดในการเกิดมานี้?” ซึ่งคำตอบก็คือต้องทำ “ทำหน้าที่” ซึ่งหน้าที่นี้ก็หมายถึง การกระทำที่ชีวิตทุกชีวิตต้องทำ ถ้าไม่ทำก็จะเป็นทุกข์ หรือเดือดร้อนหรือสูญพันธุ์ได้ ซึ่งหน้าที่โดยสรุปของทุกชีวิตก็คือ หน้าที่ในการดูแลรักษาชีวิตไม่ให้สูญพันธุ์ คือเมื่อชีวิตเกิดมาก็ตกอยู่ในสภาวะที่ต้องทนอยู่ตลอดเวลาตามกฎสูงสุดของธรรมชาติ ซึ่งความที่ต้องทนอยู่นั้นก็คือความทุกข์ที่เป็นพื้นฐานของทุกชีวิต ดังนั้นทุกชีวิตจึงต้องมีหน้าที่ดูแลรักษาชีวิตไม่ให้สูญพันธุ์ หรือให้มีทุกข์น้อยที่สุด ทั้งร่างกายและจิตใจ

จากหน้าที่โดยสรุปนี้ เราก็สามารถที่จะแยกแยะออกไปเป็นหน้าที่ต่างๆได้มากมาย คือ หน้าที่ในการดูแลจิตใจ, หน้าที่ในการดูแลร่างกาย, รวมทั้งหน้าที่ในการดูแลครอบครัว, สังคม, ประเทศชาติ, โลก, รวมทั้งสภาพแวดล้อม ไม่ให้เป็นทุกข์ หรือเดือดร้อน หรือเสียหาย ซึ่งสาเหตุที่มนุษย์ต้องมีหน้าที่ต่างๆมากมายก็เพราะ ถ้าจิตใจของเรายังมีความยึดถือว่ามีตัวเราอยู่ แล้วเราไม่ดูแลรักษาร่างกาย ร่างกายก็จะเจ็บป่วย, ถ้าไม่ดูแลรักษาครอบครัว ครอบครัวก็จะเดือดร้อน, ถ้าไม่ดูแลรักษาสังคม สังคมก็จะไม่สงบ, ถ้าไม่ดูแลรักษา สภาพแวดล้อม สภาพแวดล้อมก็จะเสียหาย, ถ้าไม่ดูแลรักษาโลก โลกก็จะมีแต่วิกฤติการณ์ และเมื่อโลกและสภาพแวดล้อม รวมทั้งสังคม ครอบครัว และร่างกายของเราเดือดร้อน หรือไม่สงบสุข ก็จะพลอยทำให้จิตใจที่ยังยึดถืออยู่นี้พลอยเกิดความทุกข์ตามไปด้วย แต่ถึงสภาพแวดล้อมทั้งหลายหรือร่างกาย